

Letní dílna hudební výchovy

ONDŘEJ PRCHAL

Summary

History and present of summer courses for music teachers in Czech Republic – 25th Summer workshop of music education 2014 Liberec – 26th Summer workshop of music education 2015 Liberec.

Vážené dámy, vážení pánové, kolegyně a kolegové,

jako absolvent katedry hudební výchovy pořádající univerzity se rozhodně nedomnívám, že bych byl pro svou pedagogickou praxi připraven nedostatečně. Nicméně univerzitní vzdělávání, jakkoli se pokoušející akceptovat současné trendy a aktuální problémy předmětu, nemůže operativně, tedy okamžitě, reagovat na výzvy, které každodenní pedagogická praxe na školách – základních, středních nebo základních uměleckých – přináší. V tento moment vyvstává důležitost a nezastupitelnost dalšího vzdělávání pedagogů. Jsem přesvědčen, že právě letní týdenní kurzy pořádané Společností pro hudební výchovu plní tuto roli dokonale. Osobně jsem se jich účastnil již jako student a při nástupu do praxe na základní škole jsem mohl bezprostředně využít většinu toho, co mi lektori na kurzu poskytli.

Tradice letních hudebně výchovných kurzů sahá do 60. let minulého století. Inspirací byly kurzy Orffova institutu v Salzburku, tradice našich kurzů začíná v Chebu, odkud se postupně stěhovaly do dalších měst – Liberce, Mostu, Znojma, Rychnova nad Kněžnou. V současnosti je hostitelkou kurzů ZŠ a ZUŠ Jablonožná v Liberci. Také název se měnil – z Kurzů modernizace hudební výchovy se staly Letní školy hudební výchovy a současná podoba nese název Letní dílna hudební výchovy. Od počátku kurzy orga-

nizovala **Česká hudební společnost** ve spolupráci s hostitelskými zařízeními. V důsledku zániku České hudební společnosti se organizace musela ujmout **Společnost pro hudební výchovu** – v letech 2008 až 2012 ve spolupráci s Centrem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků UJEP Ústí nad Labem. Poslední dva ročníky již akreditovala a pořádala Společnost pro hudební výchovu ve spolupráci se ZŠ a ZUŠ Jablonožná v Liberci, která pro kurz vytváří po všech stránkách optimální podmínky.

Po celou dobu konání kurzů se účastníkům věnovaly týmy lektorů sestavené v drtivé většině z výrazných osobností naší hudební pedagogiky – v prezentaci jsou zmíněny bez nároku na pořadí a zaměření pouze některé z nich¹. Jsou to právě kurzy tohoto druhu, které umožňují prakticky ověřit nové trendy a podněty, připravovat metodické situace a pomůcky, které operativně reagují na aktuální potřebu pedagogické praxe. Přístup lektorů je různý, kombinují tradiční i netradiční přístupy k daným tématům, umožňují odlišný úhel pohledu a velmi často nechybí potřebný humor a tedy ještě potřebnější nadhled.

Letní dílna hudební výchovy vychází obecně z činnostního pojetí předmětu a především nabízí možnost si aktivně vše vyzkoušet – nejlepším motivačním prvkem v hudební výchově je hudba sama, nejlépe ve vlastním, byť třeba nedokonalém podání. Pro mnohé pedagogy (zejména kolegyně) je to leckdy první příležitost v životě si zahrát

s někým, být spoluúčasten tvoření a interpretace hudby, být spoluodpovědný za společný výsledek a zažít to, co lze realizovat de facto pouze v kolektivní výuce. Pro mnohé z účastníků kurzu to znamená rozhodující předěl v jejich praxi. Smutným faktem je skutečnost, že to platí i pro čerstvé absolventy kateder hudební výchovy pedagogických fakult nebo studenty závěrečných ročníků studia, kteří na kurz jezdí rovněž. Několikrát jsem již slyšel repliku: „...jak je možný, že jsem se tohle nedozvěděla na fakultě?“ S principy činnosti hudební výchovy se lze v různé míře setkat v dílnách všech lektorů, primárně však v práci pěveckého sboru a orchestru, který je otevřen pro každého z účastníků, který má zájem, nebo lépe řečeno – překoná ostych. Tradice orchestrální hry se vine celou historií letních kurzů – uvedu Miroslava Střeláka (znojemské kurzy), Jaroslava Herdena, který pracoval s orchestrem na kurzech v Rychnově nad Kněžnou, a skončím u Jiřího Holubce, který orchestr vede v současnosti. Ostatně – právě vystoupení orchestru složeného z učitelek a učitelů hudební výchovy bude vyvrcholením zřířejšího koncertu a této konference jako takové. Dalším důležitým a inspirujícím momentem hudebních dílen jsou setkání se zajímavými osobnostmi naší hudební pedagogiky a hudební scény obecně. Zaslouhou před-

sedy SHV Jana Prchala se měli účastníci možnost setkat s vynikajícími hudebníky, dirigenty nebo popularizátory.

V průběhu kurzů je od roku 2010 udělováno čestné ocenění za přínos hudební výchově a dlouhodobé úspěšné působení v podmínkách regionálního školství – **Cena Jaroslava Herdena**, která je zaštitěna Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. K dnešnímu dni toto ocenění obdrželo 14 osobností.

Jubilejní **25. ročník Letní dílny hudební výchovy** se uskutečnil letos v srpnu za významné podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Z celé republiky se sjeli pedagogové ze všech typů škol – od mateřských po střední školy a ZUŠ. Pracovali ve čtyřech skupinách pod vedením 12 lektorů. Jedním z hlavních témat byl **Rok české hudby 2014**, které lektori pojali různě – akcentována byla vždy praktická využitelnost ve výuce, atraktivita a motivační charakter. Na základě vyhodnocení dotazníků lze prohlásit, že kurz splnil očekávání a učitelky a učitelé odjeli za svými žáky a studenty do škol spokojeni a příjemně motivováni.

Další ročník Letní dílny hudební výchovy se uskuteční opět v Liberci ve dnech 15. až 21. srpna 2015. Jste všichni srdečně zváni!

Děkuji za pozornost.

Obrazová příloha

Obr. 1 LDHV 2014

Obr. 2 LDHV – společné foto účastníků

Poznámky

- 1 Ladislav Daniel, Pavel Jurkovič, Josef Říha, Petr Jistel, Miroslav Střelák, Bohuslava Danielová, Božena Viskupová, Jaroslav Koutský, Jaroslav Herden, Alena Tichá, Eva Jeníčková, Anna Velanová, Jiří Holubec, Jan Prchal, Miloš Hons, Vladimír Hrdina, Pavel Kratochvíl, Adolf Škarda, Belo Felix, Wolfgang Mastnak, Zdeněk Šimanovský, Dagmar Zemánková, Marie Nová, Eva Kulhánková, Lenka Drnovská a další.

Résumé

Příspěvek, doplněný atraktivní prezentací, seznamuje s historií a současností letních kurzů hudební výchovy, které hrály a hrají nezastupitelnou roli v dalším vzdělávání pedagogů.

Mgr. Ondřej Prchal – pedagog a hudebník, absolvent Katedry hudební výchovy PF UJEP Ústí nad Labem (ČJ – HV), v současnosti působí na ZŠ a ZUŠ Jabloňová Liberec, škole s rozšířenou výukou HV, na které vede mj. dětský soubor Křížaly, kytarista kapel The Scoffers a Těla.